

SANG CO SINGING OF THE SAN CHAY IN PHU LUONG, THAI NGUYEN WITH THE ISSUE OF TEACHING THE LOCAL EDUCATIONAL PROGRAM FOR GRADE 6

Nguyen Thi Minh Thu*, Duong Tue Dan, Dam Quynh Trang, Luc Thi Diep Anh

TNU - University of Education

ARTICLE INFO		ABSTRACT
Received:	18/4/2022	Sang co singing national intangible cultural heritage has been officially included in local educational materials in Thai Nguyen province for grade 6. However, the teaching orientation is still general. Therefore, schools and teachers need to be prepared in terms of knowledge, ideas for designing forms and teaching activities. To solve this problem, we use the method of document research, analysis, synthesis and surveys by questionnaire to show the typical values of Sang co singing, orient the implementation of local educational programs, the aspirations, needs, and the current situation of the understanding of Sang Co singing of the teachers participating in teaching local educational materials and grade 6 students in Phu Luong area and some neighboring areas. The survey results show that most teachers and students are "lack of knowledge" to teach and learn. On that basis, the article propose some orientations to help the teaching of Sang Co singing in local educational program materials for grade 6 in Thai Nguyen achieve effectiveness.
Revised:	30/4/2022	
Published:	30/4/2022	
KEYWORDS		
Sang co singing		
San Chay ethnic		
Teaching		
The local education program		
Thai Nguyen province		

HÁT SÁNG CỌ CỦA NGƯỜI SÁN CHAY Ở PHÚ LƯƠNG, THÁI NGUYÊN VỚI VẤN ĐỀ DẠY HỌC CHƯƠNG TRÌNH GIÁO DỤC ĐỊA PHƯƠNG LỚP 6

Nguyễn Thị Minh Thu*, Dương Tuệ Đan, Đàm Quỳnh Trang, Lục Thị Diệp Anh

Trường Đại học Sư phạm - ĐH Thái Nguyên

THÔNG TIN BÀI BÁO		TÓM TẮT
Ngày nhận bài:	18/4/2022	Di sản văn hoá phi vật thể cấp quốc gia hát Sáng cọ đã được đưa vào Tài liệu giáo dục địa phương tỉnh Thái Nguyên lớp 6, tuy vậy định hướng giảng dạy còn khái quát vì thế các nhà trường và giáo viên giảng dạy cần có sự chuẩn bị về kiến thức, ý tưởng thiết kế hình thức và hoạt động dạy học. Để giải quyết vấn đề này, chúng tôi sử dụng phương pháp nghiên cứu tài liệu, phân tích, tổng hợp và điều tra bằng phiếu hỏi nhằm chỉ ra giá trị đặc trưng của hát Sáng cọ, định hướng thực hiện nội dung giáo dục địa phương, nguyện vọng, nhu cầu và thực trạng hiểu biết về hát Sáng cọ của giáo viên tham gia giảng dạy và học sinh lớp 6 ở địa bàn Phú Lương và một số khu vực lân cận. Kết quả khảo sát cho thấy, phần lớn giáo viên và học sinh đều "thiếu vốn" để dạy học. Trên cơ sở đó, bài viết đã đề xuất một số định hướng nhằm giúp cho việc triển khai giảng dạy hát Sáng cọ trong tài liệu giáo dục địa phương tỉnh Thái Nguyên lớp 6 được hiệu quả.
Ngày hoàn thiện:	30/4/2022	
Ngày đăng:	30/4/2022	
TỪ KHÓA		
Hát Sáng cọ		
Dân tộc Sán Chay		
Giảng dạy		
Chương trình giáo dục địa phương		
Tỉnh Thái Nguyên		

DOI: <https://doi.org/10.34238/tnu-jst.5864>

* Corresponding author. Email: thuntm@tnue.edu.vn

1. Giới thiệu

Hát Sáng cộ hay còn được gọi là hát ví Lưu Tam- một hình thức diễn xướng dân gian độc đáo, đặc sắc, vốn văn hoá quý của tộc người Sán Chay- đã được công nhận là Di sản văn hoá phi vật thể cấp quốc gia, được lưu truyền tập trung ở huyện Phú Lương, huyện Đại Từ, huyện Định Hoá tỉnh Thái Nguyên. Hát Sáng cộ có ba loại chính: hát nghi lễ, hát ví mừng và hát giao duyên, trong đó mỗi loại lại phản ánh những chủ đề khác nhau và gắn với từng hoạt động trong đời sống sinh hoạt và văn hoá của tộc người. Hát nghi lễ bao gồm bài ca nông lễ, bài ca hôn lễ và bài ca tang lễ. Hát chúc mừng gồm các bài ca mừng nhà mới, mừng xuân mới và hát giao duyên chủ yếu là các hình thức hát đối đáp và hát tâm tình. Ngoài ra, hát Sáng cộ còn có cả những bài ca lao động và bài ca sinh hoạt như mời cơm, mời nước, mời rượu, mời trà, những bài hát ru, bài hát vui chơi. Với lời hát mộc mạc, giản dị nhưng hát Sáng cộ của người Sán Chay có giá trị nội dung phong phú, mang tính giáo dục cao. Hát Sáng cộ phản ánh tình yêu thiên nhiên, tình yêu lao động, tình yêu lứa đôi, vấn đề đạo đức, vì thế, những bài ca này có chức năng giáo dục các thế hệ văn hoá ứng xử và lối sống nhân ái, truyền thống uống nước nhớ nguồn, tinh thần đoàn kết cộng đồng. Không gian và nghệ thuật diễn xướng thể hiện sự hoà đồng với tự nhiên, mang đặc trưng phong tục, tập quán và điều kiện đời sống miền núi. Khẳng định điều này, có thể kể đến một số bài viết như: “Sinh ca- lời dẫn đường hạnh phúc lứa đôi” với nhận xét “*Bao đời nay, Sinh ca đã gắn bó với người Sán Chỉ nói riêng và những tộc người có chung hoặc gần nguồn gốc như Sán Chay, Sán Dìu, Dao... như một thứ không thể thiếu trong đời sống tinh thần. Sinh ca có mặt ở nhiều không gian khác nhau: trong nhà ngoài ngõ, trên nương ngoài ruộng, đám hiếu đám hi... Tuy nhiên, phổ biến nhất, quen thuộc nhất và làm say đắm lòng người nhất, có lẽ là những khúc hát giao duyên*” [1]; Bài viết “*Vũ trụ luận của người Sán Chỉ qua Sinh ca*” thì khẳng định: “*...Sinh ca của người Sán Chỉ được hình thành do sự quy tụ mọi hình thức lao động, sinh hoạt vui chơi, nhảy múa tạo hình dân gian để trở thành cuốn bách khoa thư về đời sống của tộc người này trong thời kỳ phong kiến. Thiết nghĩ, thanh sắc riêng của người Sán Chỉ một phần được quy định bởi những khúc hát Sinh ca*” [2];

Chương trình giáo dục phổ thông 2018 đã hướng dẫn việc xây dựng nội dung giáo dục địa phương các cấp theo định hướng ngoài nội dung giáo dục bắt buộc thống nhất trong cả nước, mỗi địa phương cần xây dựng nội dung giáo dục địa phương phù hợp với đối tượng học sinh nhằm giúp các em tiếp thu hiểu biết về nơi mình sinh sống, bồi đắp tình yêu quê hương đất nước, hình thành ý thức học tập, vận dụng những điều đã học để góp phần xây dựng quê hương. Nội dung giáo dục địa phương cấp trung học cơ sở và trung học phổ thông có thời lượng 35 tiết/1 năm [3]. Trên định hướng đó, Sở Giáo dục và Đào tạo Thái Nguyên đã thực hiện việc xây dựng tài liệu giáo dục địa phương trước hết cho các khối lớp 1, 6 và 10. Trong đó, hát Sáng cộ đã được chính thức đưa vào nội dung Tài liệu giáo dục địa phương tỉnh Thái Nguyên lớp 6 ở chủ đề 2. Một số loại hình nghệ thuật dân gian tiêu biểu tỉnh Thái Nguyên, mục số 3. Hát Sáng cộ của người Sán Chay ở Phú Lương [4]. Trong tài liệu này, các vấn đề giới thiệu về loại hát Sáng cộ được giới thiệu còn khá ngắn gọn, chủ yếu mang tính gợi ý với 4 câu hỏi được đặt ra gồm:

1. Hát Sáng cộ là diễn xướng dân gian của dân tộc nào ở tỉnh Thái Nguyên?
2. Hát Sáng cộ gồm mấy thể loại?
3. Hãy cho biết đặc điểm về không gian diễn xướng hát Sáng cộ.
4. Nếu có thể, em hãy hát một điệu Sáng cộ.

Đây là những câu hỏi bao quát có tính chất gợi ý để Nhà trường và các giáo viên tổ chức việc giảng dạy. Để hoạt động giáo dục, dạy học hát Sáng cộ cho học sinh lớp 6 được tổ chức có hiệu quả, người giáo viên rất cần chuẩn bị vật liệu, lên ý tưởng để thiết kế các hoạt động, dự kiến hình thức dạy học phù hợp, khả thi. Bài viết sẽ góp phần đưa ra những đề xuất cụ thể cho vấn đề này.

Để có cơ sở triển khai bài viết, chúng tôi đã kế thừa một số kết quả nghiên cứu đã công bố về hát Sáng cộ, về vấn đề giảng dạy nội dung giáo dục địa phương, về vấn đề giáo dục Di sản văn hoá trong trường phổ thông. Nghiên cứu về giá trị hát Sáng cộ ở Phú Lương Thái Nguyên có luận

văn thạc sĩ “Hát ví Lư Tam ở Túc Tranh, Phú Lương, Thái Nguyên” [5]. Công trình đã dựng nên diện mạo các hình thức hát ví Lư Tam (tức hát Sáng cọ), giá trị nội dung và nghệ thuật và một số vấn đề liên quan đến thực trạng bảo tồn loại hình này.

Các tác giả biên soạn cuốn “Tài liệu hướng dẫn giáo dục về di sản văn hoá trong trường phổ thông nhằm hướng tới các mục tiêu phát triển bền vững” đã khẳng định: “Việc sử dụng di sản văn hoá phi vật thể trong trường phổ thông nhằm thực hiện các mục tiêu: hình thành và nâng cao ý thức tôn trọng, giữ gìn, phát huy những giá trị di sản văn hoá; rèn luyện tính chủ động, tích cực, sáng tạo trong đổi mới phương pháp học tập, rèn luyện, góp phần nâng cao chất lượng và hiệu quả giáo dục, phát hiện bồi dưỡng năng khiếu, tài năng của học sinh... Các hình thức giáo dục di sản văn hoá ở trường phổ thông bao gồm: tổ chức hoạt động giáo dục kỹ năng sống thông qua hoạt động ngoại khoá trong đó lồng ghép nội dung giáo dục, bảo tồn và phát huy di sản văn hoá, tổ chức học tập thực tế tại các điểm văn hoá, tham quan học tập tại bảo tàng, trình diễn văn nghệ...” [6, tr. 24].

Nghiên cứu về vấn đề giảng dạy nội dung giáo dục địa phương, có bài viết: “*Vấn đề giảng dạy văn học địa phương trong nhà trường phổ thông*” của nhóm tác giả Lê Trà My và Đỗ Thị Bích Thủy [7]. Bài viết đã khái quát về chương trình văn học địa phương ở trường phổ thông, phân tích thực trạng của việc dạy phần văn học địa phương hiện nay thông qua điều tra tại các trường THCS Ninh Bình, từ đó, đề xuất những cách thức giảng dạy văn học địa phương nhằm đạt mục tiêu đặt ra như: thiết kế bài dạy theo chủ đề, dạy tích hợp liên môn, cho học sinh tiếp nhận văn học địa phương qua hoạt động trải nghiệm, sáng tạo. Bài viết “*Tiếp cận tác phẩm văn học thiếu số- một phương án giáo dục bản sắc văn hoá dân tộc cho sinh viên chuyên ngành Ngữ văn ở Trường Đại học Sư phạm- Đại học Thái Nguyên*” [8] cũng đã quan tâm đến vấn đề giáo dục bản sắc văn hoá thông qua các tác phẩm văn học, nghệ thuật của các dân tộc thiểu số. Ngoài ra còn có thể kể đến bài viết “*Organizing the multi-intellectual classes through experiences in the fieldwork and folklore collection*” (*Tổ chức lớp học đa trí tuệ qua các trải nghiệm điền dã, sưu tầm văn hoá dân gian*) [9]. Bài viết đã khẳng định tầm quan trọng của việc tổ chức các lớp học thông qua trải nghiệm điền dã, sưu tầm các đối tượng văn hoá truyền thống nhằm phát triển năng lực một cách toàn diện cho người học, từ đó đề xuất quy trình tổ chức cho hình thức lớp học này. Đây là những gợi ý cần thiết khi nghiên cứu đề xuất định hướng việc giảng dạy đối với hát Sáng cọ, một loại nghệ thuật dân gian tổng hợp và cũng là một loại dân ca tiêu biểu của người Sán Chay ở Phú Lương Thái Nguyên.

2. Phương pháp nghiên cứu

Bài viết này là kết quả được phân tích từ sự kết hợp các phương pháp: nghiên cứu tài liệu về chương trình GDPT 2018, tài liệu giáo dục địa phương tỉnh Thái Nguyên lớp 6, các nghiên cứu đã công bố về hát Sáng cọ, và thông qua điều tra bằng phiếu hỏi đối với hai đối tượng là: giáo viên tham gia dạy nội dung giáo dục địa phương và HS lớp 6 thuộc các trường: THCS thị trấn Đu, Phổ thông Dân tộc nội trú THCS Phú Lương, THCS Túc Tranh trên địa bàn huyện Phú Lương và trường THCS Hoàng Ngân trên địa bàn huyện Định Hoá, tỉnh Thái Nguyên. Tổng số giáo viên tham gia khảo sát là 12 và tổng số học sinh tham gia khảo sát là 76.

3. Kết quả và bàn luận

Để có cơ sở đề xuất một số định hướng dạy học cụ thể loại hình này trong chương trình địa phương giúp giáo viên và học sinh có thể triển khai hoạt động tìm hiểu được thuận lợi và hiệu quả, chúng tôi đã tiến hành khảo sát bằng phiếu hỏi với hai đối tượng chủ yếu: giáo viên giảng dạy môn Ngữ văn cấp THCS và các em học sinh lớp 6 đang học tập tại các trường THCS trên địa bàn huyện Phú Lương và Định Hoá nơi mà hát Sáng cọ hiện còn được lưu truyền phổ biến nhất. Số phiếu khảo sát giáo viên là 12 phiếu và phiếu khảo sát học sinh là 76 phiếu. Chúng tôi thu được kết quả khảo sát thể hiện qua bảng 1, 2 và 3.

Bảng 1. Kết quả khảo sát về vai trò và mức độ cần thiết của chương trình giáo dục địa phương tỉnh Thái Nguyên đối với việc giáo dục học sinh hiện nay

STT	Mức độ đánh giá	Đánh giá của học sinh		Đánh giá của giáo viên	
		Số lượng đánh giá	Tỉ lệ đánh giá (%)	Số lượng đánh giá	Tỉ lệ đánh giá (%)
1	Bình thường	1	1,3	0	0,0
2	Quan trọng và cần thiết	29	38,2	8	66,7
3	Rất quan trọng và rất cần thiết	46	60,5	4	33,3
	Tổng	76	100	12	100

Bảng 2. Kết quả khảo sát về mức độ cần thiết của việc đưa hát Sáng cộ vào chương trình giáo dục địa phương tỉnh Thái Nguyên lớp 6

STT	Mức độ đánh giá	Đánh giá của học sinh		Đánh giá của giáo viên	
		Số lượng đánh giá	Tỉ lệ đánh giá (%)	Số lượng đánh giá	Tỉ lệ đánh giá (%)
1	Bình thường	14	18,4	0	0,0
2	Quan trọng và cần thiết	39	51,3	11	91,7
3	Rất quan trọng và rất cần thiết	23	30,3	1	8,3
	Tổng	76	100	12	100

Bảng 3. Kết quả khảo sát về mức độ quan tâm, yêu thích đối với hát Sáng cộ của người Sán Chay tại Phú Lương, Thái Nguyên

STT	Mức độ đánh giá	Đánh giá của học sinh		Đánh giá của giáo viên	
		Số lượng đánh giá	Tỉ lệ đánh giá (%)	Số lượng đánh giá	Tỉ lệ đánh giá (%)
1	Bình thường	26	34,2	0	0,0
2	Quan tâm và yêu thích	33	43,4	10	83,3
3	Rất quan tâm và rất yêu thích	16	21,1	2	16,7
4	Ý kiến khác	1	1,3	0	0,00
	Tổng	76	100	12	100

Câu hỏi đánh giá về vai trò của việc giáo dục học sinh lớp 6 qua hình thức Sáng cộ, 100% giáo viên được hỏi khẳng định rất quan trọng và quan trọng, trong đó 16,7% giáo viên đánh giá mức Rất quan trọng.

Kết quả khảo sát này cho thấy, nhận thức của giáo viên và học sinh về chương trình địa phương, về việc đưa hát Sáng cộ của người Sán Chay vào chương trình địa phương là rất tích cực và thái độ yêu thích, quan tâm của giáo viên, học sinh với hình thức văn hoá này cũng rất đáng kể.

Tuy nhiên, thông qua việc khảo sát, chúng tôi cũng thu được thông tin phản ánh thực trạng liên quan đến vấn đề dạy học và giáo dục hát Sáng cộ cho HS lớp 6 ở các trường THCS. Với câu hỏi, hiểu biết về hát Sáng cộ của thầy cô và các em, phân thông tin các em đưa ra rất hạn chế, phần lớn là những thông tin các em có thể tham khảo trên mạng Internet chứ chưa phải là thông tin xuất phát từ thực tế trải nghiệm. Nhiều em có câu trả lời là em không có hiểu biết gì về loại hình này. Về mức độ nhớ, chỉ có khoảng 5,3% các em còn nhớ được trên 5 bài, phần lớn các em chỉ nhớ được một vài đoạn hát Sáng cộ (khoảng 55,2%), số còn lại các em không nhớ và chưa từng nghe đến bao giờ. Về phía giáo viên, phần lớn giáo viên giảng dạy môn Ngữ văn và các môn KHXH trên địa bàn là người dân tộc Kinh, vì thế mức độ hiểu biết và khả năng nhớ, thuộc các bài Sáng cộ, đặc biệt trải nghiệm thực tế cũng còn nhiều hạn chế.

Về nội dung giáo dục, đa số học sinh và giáo viên đều cho rằng, hát Sáng cộ có khả năng giáo dục cho học sinh lớp 6 về nhiều phương diện như giáo dục phong tục, tập quán, truyền thống lịch sử, bảo tồn ngôn ngữ trong đó giá trị giáo dục phong tục, tập quán được xem là vấn đề nổi bật,

tiếp theo là giáo dục truyền thống lịch sử và bảo tồn ngôn ngữ. Đặc biệt, với câu hỏi về mong muốn được giáo dục những nội dung gì qua loại hình hát Sắc cộ, phần lớn các em đã nêu câu trả lời chân thực như: em muốn được biết nhiều thông tin về hát Sắc cộ, muốn được học để biết hát, muốn được biết về phong tục, tập quán, truyền thống văn hoá của dân tộc. Đây là thông tin quan trọng để xác định nội dung giáo dục trọng tâm đối với loại hình hát Sắc cộ của người Sán Chay ở Phú Lương, Thái Nguyên.

Về hình thức dạy học, kết quả khảo sát cho thấy, phần lớn giáo viên và học sinh đều cho rằng hình thức dạy học phù hợp nhất là được tham gia trải nghiệm thực tế có sự hướng dẫn của nghệ nhân kết hợp với những bài học được tổ chức ở trên lớp. Ngoài ra, hình thức giáo dục thông qua những cuộc thi, thông qua các câu lạc bộ tại trường học và địa phương cũng là những hình thức được xem là hữu ích để góp phần giúp người học gần gũi hơn với hát Sắc cộ.

Trên cơ sở các câu hỏi được đặt ra trong phân định hướng nội dung giảng dạy của tài liệu, cùng với kết quả khảo sát thực tế về thực trạng hiểu biết, nhận thức và nhu cầu của giáo viên cũng như học sinh, chúng tôi cho rằng, để việc dạy học hát Sắc cộ cho học sinh lớp 6 thực sự có hiệu quả, cần lưu ý một số vấn đề sau:

+ Bổ sung tài liệu dạy học: Hầu hết giáo viên đều cảm thấy “thiếu vốn” để dạy và học sinh “thiếu vốn” để học. Điều này như một lẽ tất yếu bởi theo kết quả khảo sát, phần lớn giáo viên là người dân tộc Kinh, học sinh thì thành phần dân tộc cũng đa dạng, tỉ lệ nhỏ được khảo sát là người Sán Chay, còn lại thuộc về các dân tộc như Kinh, Tày, Nùng, Sán Diu... Giáo viên và học sinh dù sinh sống ở vùng có hát Sắc cộ lưu truyền nhưng hiểu biết, sự quan tâm và cơ hội trải nghiệm còn rất ít ỏi.

Do đó, cùng với cuốn Tài liệu giáo dục địa phương tỉnh Thái Nguyên lớp 6 đã được xuất bản rất cần thiết kể, biên soạn cuốn tư liệu về hát Sắc cộ cùng các hình ảnh, tư liệu minh hoạ. Việc này trước hết có thể được thực hiện bởi Nhà trường, Tổ chuyên môn, giáo viên phụ trách giảng dạy với việc tìm kiếm tư liệu từ thực tế cũng như nguồn dữ liệu mở đáng tin cậy. Nguồn tư liệu có thể bao gồm: văn bản thuyết minh về nghệ thuật diễn xướng tức là lời hát, về nội dung, giá trị của hát Sắc cộ, tư liệu ảnh, audio và video về các bài hát, tư liệu dạy hát và diễn xướng. Nguồn tư liệu này sẽ rất hữu ích cho chính các giáo viên thực hiện việc thiết kế và tổ chức hoạt động giáo dục thông qua hát Sắc cộ cho học sinh. Và những tư liệu này cũng trở thành phương tiện được sử dụng cho học sinh trải nghiệm trong điều kiện nghệ nhân không tham gia được trực tiếp vào tiết học hoặc học sinh không có điều kiện tham dự trải nghiệm thực tế cùng nghệ nhân.

+ Xác định trọng tâm nội dung giáo dục: Để khám phá một loại hình nghệ thuật có tính chất tổng hợp, bao gồm hệ thống lời ca kết hợp với âm nhạc, động tác và cách thức diễn xướng, các điệu múa... cần một thời lượng không ít. Với đối tượng là học sinh lớp 6, thiết nghĩ, giáo viên cần lựa chọn một số nội dung phù hợp, tiêu biểu để thiết kế hoạt động giáo dục. Các câu hỏi trong tài liệu đưa ra cũng là một gợi ý, trong đó, câu hỏi số 3 và 4 rất đáng chú ý. Điểm mấu chốt giúp học sinh nhận diện là đặc trưng của hát Sắc cộ về giá trị nội dung (tập trung vào những bài học, những nét bản sắc văn hoá, phong tục tập quán tộc người...), một số đặc điểm hình thức (thể thơ, kết cấu, ngôn ngữ...) cũng như nghệ thuật thể hiện, diễn xướng (môi trường diễn xướng, mục đích diễn xướng, người diễn xướng, cách thức diễn xướng...). Đây là những phương diện cơ bản để học sinh hiểu, yêu, trân trọng và biết hát, học theo, diễn xướng theo được một số bài tiêu biểu. Điều này đáp ứng nhu cầu của người học, cũng là hướng tới mục tiêu giáo dục về năng lực và phẩm chất của người học mà chương trình GDPT 2018 hướng tới.

+ Lựa chọn hình thức dạy học phù hợp, hiệu quả: Hoạt động trải nghiệm được xem là hoạt động phù hợp và hiệu quả. Với các trường học trên địa bàn huyện Phú Lương, hoạt động này có thể thực hiện tại một số xã mà hát Sắc cộ được lưu truyền phổ biến gắn với nghệ nhân Hầu Thanh Tĩnh và các thành viên câu lạc bộ dân ca của các xã. Trong điều kiện thuận lợi, Nhà trường, giáo viên cũng có thể mời nghệ nhân đến chia sẻ, hướng dẫn học sinh tại lớp, trường (qua tiết dạy hoặc qua hoạt động ngoại khoá, sinh hoạt câu lạc bộ tại trường). Hình thức học tập này sẽ giúp cả giáo viên và học sinh được tham gia trực tiếp, được tận mắt nghe, xem và cảm nhận, suy

nghe về nét đặc sắc của hát Sảng cọ, được nghe thuyết minh về giá trị, về những bài học mà hát Sảng cọ phản ánh, và mục tiêu giáo viên, học sinh có thể diễn xướng, có thể nhớ và hát được một số đoạn, một số bài sẽ dễ dàng đạt được hơn. Đây cũng là hình thức được giáo viên và học sinh lựa chọn, đề xuất chủ yếu.

Bên cạnh đó, các em học sinh cũng mong muốn được tìm hiểu thông qua các tiết học, bài học được tổ chức trên lớp, kết hợp với việc được tham gia các câu lạc bộ sinh hoạt văn hoá, văn nghệ tại Nhà trường. Phía các giáo viên còn cho rằng định hướng các em tham gia sinh hoạt các câu lạc bộ truyền dạy tại địa phương cũng cần được thực hiện. Hình thức giáo dục thông qua tổ chức các cuộc thi tìm hiểu, thi diễn xướng hát Sảng cọ cũng được phần lớn giáo viên và học sinh lựa chọn vì đây là hình thức mà giáo viên có tính chất định hướng, tổ chức thực hiện còn học sinh chính là chủ thể của quá trình tìm kiếm, trải nghiệm và thực hành.

Như vậy, có thể thấy rằng, với các chủ đề trong tài liệu giáo dục địa phương, người giáo viên càng cần phát huy năng lực tổ chức hoạt động, kích thích để các em học sinh có thể chủ động tìm kiếm kiến thức, được tham gia trải nghiệm, thực hành để hình thành năng lực, qua đó, phát triển phẩm chất. Giáo viên đồng hành với học sinh như những người bạn cùng khám phá vốn văn học, văn hoá địa phương để đạt được mục tiêu nâng cao hiểu biết, bồi đắp tình yêu, sự trân trọng đối với các giá trị văn hoá, nghệ thuật của địa phương, từ đó tăng cường trách nhiệm giữ gìn và phát huy những giá trị văn hoá quý báu ấy trong đời sống.

4. Kết luận

Việc đưa nội dung giáo dục địa phương, trong đó có hát Sảng cọ của người Sán Chay ở Phú Lương, Thái Nguyên vào chương trình GDPT hiện nay đã góp phần đạt được mục tiêu tăng cường hiểu biết, trải nghiệm và ý thức giữ gìn, bảo tồn những giá trị văn hoá đặc sắc của cộng đồng các dân tộc anh em trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên. Vì là một loại hình nghệ thuật có tính tổng hợp và gắn liền với đời sống sinh hoạt, đời sống văn hoá, đậm đà bản sắc tộc người nên việc bổ sung tư liệu giảng dạy, thiết kế hoạt động giáo dục thông qua trải nghiệm thực tế cùng nghệ nhân, tương tác trực tiếp với nghệ nhân được xem lại hình thức giáo dục và giảng dạy hiệu quả, hấp dẫn và hoàn thành tốt được mục tiêu, những câu hỏi mà tài liệu đã đặt ra. Điều này có thể vận dụng với việc giảng dạy một số loại hình nghệ thuật, một số nội dung khác tương tự được đặt ra trong cuốn Tài liệu giáo dục địa phương tỉnh Thái Nguyên lớp 6.

TÀI LIỆU THAM KHẢO/ REFERENCES

- [1] T. P. T. Pham and T. N. A. Ngo, "Sinh Ca - a guide to a happy couple," *TNU Journal of Science and Technology*, vol. 84, no. 8, pp. 3-7, 2011.
- [2] T. P. T. Pham, "The worldview of the San Chi through Sinh ca," *Journal of Cultural Heritage*, vol. 58, no. 1, pp. 79-81, 2017.
- [3] Ministry of Education and Training, *General General Education Program of Literature 2018*, 2018.
- [4] Thai Nguyen Department of Education and Training, *Thai Nguyen Province Local Education Materials Grade 6*. Education Publishing House, 2021.
- [5] T. M. Q. Nguyen, "Vi Luu Tam singing in Tuc Tranh, Phu Luong, Thai Nguyen," Master thesis, Thai Nguyen University, 2013.
- [6] Many authors, *A guide to cultural heritage education in schools towards the sustainable development goals*. National Culture Publishing House, p. 24, 2020.
- [7] T. M. Le and T. B. T. Do, "The issues of teaching local literature in high schools," *Educational Sciences*, vol. 63, no. 5, pp. 83-92, 2018.
- [8] T. H. Cao, "Access to minority literary works - an educational option for ethnic cultural identity for students majoring in philology at the College of Education - Thai Nguyen University," *Journal of Education*, Special number, no. 9, pp. 94-96, 2011.
- [9] T. B. Nguyen, T. M. T. Nguyen, and N. V. Duong, "Organing the multi-intellectual classes through experiences in the fieldwork and folklore collection," *Proceeding of the 3rd international conference on teacher education renovation: teacher competencies for education 4.0*, Thai Nguyen University Publishing House, pp. 236-247, 2021.